

Dosarul nr. Ira-1458/2015

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători Liliana Catan, Iurie Diaconu, Elena Covalenco și Ion Guzun

juducînd în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costaș, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iulie 2015, în cauza penală în privința lui

Dubenco Sergiu Alexei, născut la 18.10.1958, originar și domiciliat în s. Drăgănești, r-nul Sîngerei,

Termenii de examinare a cauzei:

Prima instanță: 28.02.2014 - 29.12.2014;

Instanța de apel: 16.02.2015 - 22.07.2015;

Instanța de recurs: 20.10.2015 - 15.12.2015;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Sîngerei din 29 decembrie 2014, Dubenco Sergiu a fost achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin. (1) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

A fost respinsă acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Banaru Gheorghe privind încasarea prejudiciului material și moral.

2. Pentru pronunțarea sentinței instanța de fond a reținut că Dubenco Sergiu a fost pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzută de art.152 alin.(1) Cod penal și anume pentru faptul că, la 01.12.2013, aproximativ la ora 14.00, aflîndu-se în beciul gospodăriei sale situată în s. Drăgănești, r-nul Sîngerei, în rezultatul relațiilor ostile apărute spontan în urma unei neînțelegeri cu cet. Banaru Gheorghe, avînd scopul cauzării leziunilor corporale, intenționat l-a apucat pe ultimul cu mîinile de degetul arătător al mîinii drepte, cu forța i l-a îndoiat, apoi l-a smuls puternic de cîteva ori, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.28 „D” din 30.01.2014, leziuni corporale medii, sub formă de fractură marginală falanga bazală degetul 2 mîna dreaptă, edem a țesuturilor moi mîna dreaptă.

Faptele au fost încadrate de procuror pe art. 152 alin.(1) Cod penal conform indicilor calificativi: *vătămare intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute de art. 151, dar care a fost urmată de provocarea îndelungată a sănătății.*

3. Sentința a fost contestată cu apel de către procuror și partea vătămată, Gheorghe Banaru.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Dubenco Sergiu să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal și în privința lui să fie aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, iar conform art. 90 Cod penal să fie suspendată executarea pedepsei pe un termen de probă de un an. Acțiunea civilă înaintată pe dosar să fie admisă cu încasarea în mod forțat de la inculpatul Dubenco Sergiu în beneficiul părții vătămate Banaru Gheorghe a prejudiciului material în sumă de 389,43 lei și a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei.

În motivarea apelului a invocat că, de către prima instanță nu au fost apreciate pe deplin probele care demonstrează vinovăția lui Dubenco Sergiu în săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de fond urma să aprecieze critic declarațiile martorului apărării I. Banari.

3.2. Partea vătămată, Banaru Gheorghe a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Dubenco Sergiu să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal și condamnat la muncă neremunerată în folosul comunității, totodată se solicită admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de el în prima instanță.

În motivarea apelului a invocat că instanța de fond la emiterea sentinței a apreciat critic declarațiile părții vătămate și ale martorilor acuzării A. Răcilă, I. Patrașcu și I. Galus, acestea fiind în contradicție cu declarațiile făcute de inculpat. Apelantul consideră pripită concluzia primei instanțe referitor la darea declarațiilor mincinoase de către martorii I. Patrașcu și A. Răcilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iulie 2015 s-a dispus respingerea apelurilor declarate cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției instanța de apel a invocat că instanța de fond dispunând achitarea inculpatului de sub învinuirea formulată pe art.152 alin.(1) Cod penal pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, a adoptat o hotărâre legală și temeinică, bazată pe întreg ansamblul probant care cert dovedește nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate. În urma rejudecării cauzei în instanța de apel potrivit modului stabilit pentru prima instanță și aprecierii probelor, Colegiul a reținut că există dubii rezonabile în ceea ce privește vinovăția adusă inculpatului, iar potrivit prevederilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală

concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuțitului, învinuitului, inculpatului.

Colegiul a constatat că, argumentele invocate în apelul procurorului privind prezența probelor ce dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 152 alin.(1) Cod penal, sunt contradictorii circumstanțelor și împrejurărilor de fapt stabilite de către instanța de fond și cea de apel pe parcursul judecării cauzei.

S-a mai menționat că, probele prezente pe dosar, cercetate atît în instanța de fond, cît și în cea de apel demonstrează faptul prezenței leziunilor corporale la partea vătămăță Gh. Banaru, dar nicidecum nu dovedește faptul vătămării intenționate medii a integrității corporale sau a sănătății părții vătămăte de către S.Dubenco și nici existența acestei fapte în realitate.

Declarațiile părții vătămăte Gh.Banaru, martorilor I.Patrașcu și A.Răcilă referitor la incidentul avut loc între S. Dubenco și Gh. Banaru soldat cu leziuni corporale medii în privința părții vătămăte, date atît în ședința instanței de fond, cît și în cea de apel, Colegiul le-a apreciat critic din motiv că nu sunt confirmate prin careva suport probatoriu și sunt combătute prin celelalte probe prezente la respectiva cauză.

La fel, instanța a reținut corectă concluzia primei instanțe referitor la faptul, că probele prezente în cauza dată nu sunt suficiente pentru a stabili vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

Din cele expuse, instanța de apel a concluzionat că, apelurile declarate sunt declarative fiind expuse probe care au fost prezentate în instanța de fond și asupra căroră instanța s-a expus în sentința pronunțată, acestea fiind apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coraborării lor în ansamblu și urmînd a fi respinse ca nefondate.

5. Decizia menționată se contestă în termen cu recurs ordinar de către procuror, solicitîndu-se casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocînd temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În susținerea temeiului invocat se indică că instanța de fond ajungînd la concluzia de nevinovăție a inculpatului, urma a-l achita din motiv că fapta n-a fost săvârșită de inculpat, iar în condițiile în care nici Dubenco S. nu neagă că ar fi dat mîna cu partea vătămăță și prezența vătămărilor corporale medii la Banaru Gh., urma a fi pronunțată o sentință de achitare din lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile inculpatului. Erorile comise de instanța de fond au fost menținute și de instanța de

apel care în conformitate cu prevederile alin.3 pct. 14 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005, era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor de apel invocate de apelant. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, iar decizia urmează a fi casată cu rejudecarea din nou a cauzei în apel.

6. Verificînd argumentele invocate în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală instanța de apel judecînd apelul verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiturile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

La chestiuni de fapt se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, astfel decizia urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

Recurentul critică decizia recurată invocînd temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar instanța de recurs consideră, că în prezenta cauză evident se constată erori de drept invocate de recurent.

Astfel, potrivit art. 24 alin. (3), 101 alin. (1), (4), 314, 315, 336 alin. (3) pct. 6 384 alin. (3), (4), 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță; procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată; instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele administrate; părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind învestite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor, instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură; sentința instanței de judecată trebuie să fie legală; instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată; fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

Conform pct.14.4 din Hotărîrea Plenului CSJ a RM nr. 22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, *"instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile sale pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost reflectate în procesul-verbal al ședinței de judecată; dacă instanța de apel admite apelul cu rejudecarea cauzei, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța la pronunțarea hotărîrii, să indice din ce motiv urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe; rejudecarea cauzei în corespuns cu art. 419 CPP se va efectua cu respectarea principiului nemijlocirii, contradictorialității, egalității în drepturi în fața instanței."*

Lecturînd textul deciziei contestate, Colegiul reține, că în ședința de judecată în instanța de apel s-a admis demersul părții acuzării privind reluarea cercetării judecătorești potrivit modului stabilit pentru prima instanță, dispunîndu-se audierea nemijlocită a părții vătămate, martorilor I. Patrașcu, A. Răcilă, inculpatului, precum și cercetarea suplimentară a probelor cauzei.

Conform procesului verbal al ședinței de judecată atît inculpatul, partea vătămată cît și martorii I.Patrașcu și A.Răcilă în cadrul ședinței au fost audiați conform prevederilor art. 337 Cod de procedură penală.

Tot la acest capitol, Colegiul reține și faptul că conform procesului verbal, instanța de apel cercetează probele din dosar, însă în textul deciziei acestea cît și declarațiile participanților audiați nu sunt reflectate, or după cum s-a menționat mai sus, conform art.101 alin. (1) Cod de procedură penală - *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul*

apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Instanța de apel audiind pe viu inculpatul, partea vătămată și martorii, declarațiile cărora nu au fost reflectate în decizie, nu s-a expus motivat asupra acestora, întru admiterea sau respingerea lor, ignorându-le total, s-a limitat la o frază generală: *”Declarațiile părții vătămate Gh.Banaru, martorilor I.Patrașcu și A.Răcilă referitor la incidentul avut loc între S.Dubenco și Gh.Banaru soldat cu leziuni corporale medii în privința părții vătămate, date atât în ședința instanței de fond, cât și în cea de apel, Colegiul le apreciază critic, din motiv, că nu sunt confirmate prin careva suport probatoriu și sunt combătute prin celelalte probe prezente la respectiva cauză.....*

La fel, instanța reține corectă aplicarea principiului ”in dubio pro reo” și a concluziei primei instanțe referitor la faptul, că probele prezente în cauza dată nu sunt suficiente pentru a stabili vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate lui...”.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit menționează că, dacă instanța de apel a respins apelurile declarate, decizia trebuia să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărîrea respectivă, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe.

La fel, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În altă ordine de idei, Colegiul penal mai menționează, că de fapt pronunțându-se cu o sentință de achitare, nici instanța de fond nu a respectat prevederile legale, or sentința nu cuprinde o analiză a materialului probator existent la cauză și mai mult ca atât, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată materialele cauzei nici nu au fost cercetate, omisiune, care în cadrul rejudecării cauzei în instanța de apel urma a fi înlăturată.

Astfel, pornind de la motivele recursului ordinar declarat rezultă că în decizia instanței de apel nu este nici o expunere asupra respingerii motivelor invocate în apeluri, conținutul deciziei fiind unul superficial ce conține niște concluzii pripite, neargumentate.

În această ordine de idei, Colegiul penal menționează, că procedînd în asemenea mod, instanța de apel a ignorat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală, a adoptat o hotărîre ilegală și neîntemeiată, găsindu-și astfel confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală: *„instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care*

a afectat soluția instanței”, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate, ținând cont de motivele expuse în pct. 6 al prezentei decizii și de motivele invocate în apeluri și recurs, ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costăș, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 iulie 2015, în cauza penală în privința lui *Dubenco Sergiu* și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia publicată integral la 15 ianuarie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun